

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

obowiązujące w

**PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 10 IM. HENRYKA SIENKIEWICZA
W OPOLU**

Wersja skrócona

Wprowadzenie

- ✓ W jakim celu zostały wprowadzone *Standardy ochrony małoletnich*?
- ✓ Co możecie w nich znaleźć?
- ✓ Prawa dziecka – dlaczego powinniście je znać?

Krzywdzenie dzieci jest niepokojącym problemem, który coraz częściej występuje we współczesnym świecie. Z różnymi formami krzywdzenia macie również do czynienia w środowisku sobie najbliższym – szkolnym i pozaszkolnym. W tej sytuacji konieczna jest odpowiednia reakcja szkoły.

Jednym z najważniejszych celów działania szkoły jest chronienie Was przed różnymi formami przemocy, przeciwdziałanie wszelkiej dyskryminacji oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego Wam środowiska. Konieczność ochrony Was przed różnymi formami krzywdzenia wynika z przekonania, że:

- w obliczu narastającej fali przemocy i agresji wobec dzieci powinniście mieć zagwarantowane bezpieczeństwo i ochronę w szkole;
- Wasze prawa powinny być przestrzegane;
- niedopuszczalne jest stosowanie wobec Was jakiegokolwiek formy przemocy – w każdej sytuacji, w której jesteście bądź możecie być krzywdzeni, musicie otrzymać w szkole pomoc;
- Wy również powinniście się uczyć, że wszelka przemoc jest zła, i nie tak jak nie powinniście być ofiarami, tak nie wolno Wam być jej sprawcami.

Istotnym i konkretnym działaniem szkoły na rzecz Waszej ochrony jest stworzenie warunków do skutecznej pomocy Wam w sytuacjach trudnych oraz do lepszego zabezpieczenia praw każdego z Was. Realizacji tego zadania ma pomóc dokument – *Standardy ochrony małoletnich*, stanowiący zbiór zasad i norm postępowania. Jest on wyrazem troski o Waszą ochronę w sytuacjach, w których czujecie się skrzywdzeni. Troskę tę rozumiemy jako szczególną dbałość o Waszą godność oraz o Wasze dobro fizyczne i psychiczne. Ważne, by chronić każde dziecko przed przemocą fizyczną i psychiczną, emocjonalną, materialną czy – coraz powszechniejszą – cyberprzemocą, której możecie doświadczać zarówno od rówieśników, jak i dorosłych.

Dlatego też dokument ten został skonstruowany jako zbiór zasad i procedur postępowania, z których możecie skorzystać w sytuacjach zagrożenia Waszego bezpieczeństwa lub podejrzenia czy przypuszczenia, że takie sytuacje Wam zagrażają. *Standardy ochrony małoletnich* określają:

- 1) główne kierunki działań szkoły na rzecz Waszej ochrony, zwane w dokumencie „standardami”;
- 2) zasady, czyli przyjęte w szkole normy postępowania pracowników szkoły i uczniów, dotyczące w szczególności:
 - a) bezpiecznych relacji pracowników szkoły z uczniami;
 - b) bezpiecznych relacji między Wami;
 - c) korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu oraz Waszej ochrony przed zagrożeniami z sieci,
- 3) jak macie postąpić, gdy czujecie się krzywdzeni, lub jak mają postąpić osoby, które wiedzą się o krzywdzeniu jakiegoś dziecka
- 4) działania szkoły zabezpieczające Was przed krzywdzeniem i jego skutkami.

Jako osobom małoletnim należy się Wam szczególna opieka i ochrona dorosłych, bo nie zawsze jesteście w stanie sami należycie zadbać o swoje bezpieczeństwo. Ochrona Waszych praw jest zatem powinnością rodziców i wszystkich pracowników szkoły. Właśnie dlatego bardzo ważna jest znajomość i przestrzeganie praw dziecka, a także prawa drugiego człowieka do godności i szacunku przez wszystkich członków szkolnej społeczności.

CZĘŚĆ I

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Standard I.

Uczniowie, rodzice i pracownicy Publicznej Szkoły Podstawowej nr 10 im. Henryka Sienkiewicza w Opolu znają *Standardy ochrony małoletnich*. Dokument jest dostępny i upowszechniany

1. Dokument – w wersji skróconej przeznaczonej dla dzieci i zawierającej informacje dla Was istotne – udostępniamy dla Was na stronie internetowej szkoły oraz na tablicy ogłoszeń w budynku szkolnym oraz w bibliotece.
2. Dokument w wersji pełnej jest dostępny w sekretariacie szkoły, pokoju nauczycielskim oraz u pedagoga szkolnego.
3. Istotne dla Was informacje zawarte w dokumencie będą przekazywali Wam nauczyciele w trakcie lekcji wychowawczych, konsultacji indywidualnych, w trakcie realizowanych programów i warsztatów. Będziecie mogli go wspólnie analizować.

Standard II

Personel Publicznej Szkoły Podstawowej nr 10 im. Henryka Sienkiewicza w Opolu współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko szkolne

1. Celem działań wszystkich pracowników szkoły jest Wasza ochrona przed każdą formą krzywdzenia oraz zapewnienie Wam w szkole bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego.
2. Pracownicy szkoły skutecznie reagują w sytuacjach, gdy dzieci są krzywdzone.
3. Pracownicy szkoły – zgodnie ze swoimi kompetencjami i rolami, które pełnią w szkole – czuwają nad Waszym bezpieczeństwem.

Standard III

Publiczna Szkoła Podstawowa nr 10 im. Henryka Sienkiewicza w Opolu oferuje rodzicom/opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.

1. Wszyscy rodzice mają dostęp do obowiązujących w szkole *Standardów ochrony małoletnich* oraz są zaznajamiani z procedurami zgłaszania zagrożeń.

2. Rodzice mają możliwość zapoznania się z przydatnymi informacjami na temat: wychowania dzieci bez przemocy, ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem, zagrożeń bezpieczeństwa dziecka w Internecie, oraz dane kontaktowe placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych (tablica informacyjna w szkole oraz strona internetowa szkoły)
3. Wasi rodzice są angażowani w działania szkoły prowadzone na rzecz ochrony dzieci.
4. Szkoła uzyskuje od Waszych rodziców/opiekunów prawnych informacje zwrotne na temat realizacji *Standardów ochrony małoletnich*.
5. Szkoła umożliwi rodzicom oraz opiekunom prawnym – poprzez organizację warsztatów, szkoleń, konsultacji indywidualnych – poszerzanie wiedzy i umiejętności związanych z ochroną dziecka przed zagrożeniami, w tym w internecie, oraz z zakresu metod wychowawczych bez kar fizycznych i krzywdzenia psychicznego dziecka.

Standard IV

Publiczna Szkoła Podstawowa nr 10 im. Henryka Sienkiewicza w Opolu zapewnia uczniom równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw

1. Szkoła oferuje Wam edukację w zakresie praw dziecka, człowieka, ucznia oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.
2. W każdej klasie jesteście informowani, do kogo można się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
3. W szkole dostępne są dla Was materiały edukacyjne dotyczące praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem, a także zasad bezpieczeństwa w Internecie (broszury, ulotki, książki).
4. W każdej klasie i na tablicy informacyjnej możecie znaleźć informacje dotyczące tego, gdzie uzyskacie pomoc w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Standard V

Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia uczniom skuteczną ochronę

1. Precyzyjnie określiliśmy sposoby postępowania pracowników w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia dziecka dotyczących:
 - a) przemocy rówieśniczej,
 - b) przemocy domowej,
 - c) niedzwoleń zachowań personelu wobec uczniów,
 - d) cyberprzemocy.
2. Postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia dziecka nie może naruszać jego godności, wolności, prawa do prywatności ani nie może powodować szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym (poczucie krzywdy, poniżenia, zagrożenia, wstydu).
3. Ustaliliśmy zasady wsparcia dziecka w wypadku doznanej przez niego krzywdy.

4. Zostały określone osoby odpowiedzialne za składanie do odpowiednich instytucji zawiadomień o popełnieniu przestępstwa – skrzywdzeniu dziecka, oraz osobę odpowiedzialną za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”.
5. Dyrektor wskazał osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających dziecku i udzielenie mu wsparcia. Informacja ta znajduje się na stronie internetowej szkoły oraz na tablicy ogłoszeń w budynku szkolnym.

Standard VI

W Publicznej Szkole Podstawowej nr 10 im. Henryka Sienkiewicza w Opolu wzmacniane jest poczucie bezpieczeństwa uczniów w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w Internecie

1. Ustaliliśmy zasady określające bezpieczne relacje między dziećmi a personelem, wskazując na to, co wolno, a co jest niedozwolone.
2. Określiliśmy wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między wszystkimi uczniami, w tym to, jakie są granice Waszych zachowań, czyli co jest niedozwolone.
3. Opracowaliśmy zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej oraz procedury Waszej ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci lub utrwalonymi w innej formie.
4. Opracowaliśmy i wdrożyliśmy procedury mające Was chronić przed krzywdzeniem w sytuacjach:
 - a) przemocy fizycznej
 - b) przemocy psychicznej,
 - c) przemocy domowej,
 - d) przemocy seksualnej,
 - e) cyberprzemocy.
5. W szkole w razie potrzeby wiemy, jak uruchomić procedurę „Niebieskie Karty”.
6. W razie potrzeby będziemy realizowali plan wsparcia ucznia, który doznał krzywdzenia przez inną osobę.

Standard VII

Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane

1. Prowadzimy rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem dzieci.
2. Osoby zaangażowane w dane zgłoszenie składają oświadczenie o zachowaniu poufności, tzn. że nie wolno im zdradzić poznanych spraw i danych osobowych.
3. Wszystkie dane przekazane w sprawie są bezpieczne zgodnie z przepisami RODO.

1. Przyjęte zasady i realizowane sposoby Waszej ochrony są weryfikowane przynajmniej raz na dwa lata.
2. Do weryfikacji stosowanych zasad i procedur szkoła pozyskuje opinie Wasze oraz Waszych rodziców/opiekunów prawnych.
3. Zasady monitoringu i kontroli standardów ochrony małoletnich określa dyrektor.

CZĘŚĆ II

ZASADY POSTĘPOWANIA W CELU OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM

1. ZASADY ZATRUDNIANIA PRACOWNIKÓW ORAZ DOPUSZCZANIA INNYCH OSÓB DO OPIEKI NAD DZIEĆMI

- 1) Dyrektor sprawdza, czy pracownicy, których zatrudnia do pracy z Wami, jak również wolontariusze i praktykanci prowadzący z Wami zajęcia, nie są karani żadnymi przestępstwami, zwłaszcza przeciwko dzieciom.
- 2) Pracownicy szkoły mają obowiązek zapoznać się z dokumentami szkolnymi wskazującymi na zasady i normy obowiązujące w naszej szkole.

2. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PRACOWNIKÓW SZKOŁY Z MAŁOLETNIMI

- 1) Pracownicy dbają o Wasze bezpieczeństwo podczas pobytu w szkole.
- 2) Nauczyciele wspierają Was w pokonywaniu trudności, uwzględniając również specjalne potrzeby edukacyjne.
- 3) Nauczyciele uczą Was właściwego wyrażania emocji w sposób niekrzywdzący innych, zachowań nieagresywnych, promują zasady „dobrego wychowania”.
- 4) Zasady bezpiecznych relacji personelu z uczniami obowiązują wszystkich pracowników szkoły, praktykantów i wolontariuszy.
- 5) Poprzez swoją postawę pracownicy uczą Was w kontaktach międzyludzkich właściwego sposobu zachowywania się i prawidłowych postaw, sprzyjających dobrym relacjom z innymi.
- 6) Poniższe zasady pozytywnej komunikacji powinny działać w obie strony – pracownicy okazują szacunek Wam, a Wy okazujecie szacunek pracownikom. Zasady te dotyczą zarówno Was, jak i pracowników.

❖ **Obszar: Komunikacja pracowników szkoły z dziećmi**

Pracownicy szkoły starają się:

- ✓ okazywać zrozumienie dla Waszych trudności i problemów; zachowywać spokój i cierpliwość;
- ✓ dawać Wam prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym;
- ✓ komunikując się z Wami, budować pozytywną relację;
- ✓ nie zawstydzać, nie upokarzać, nie lekceważyć ani Was nie obrażać;
- ✓ nie wyśmiewać Was ani nie ośmieszać;
- ✓ nie żartować z Was w sposób, który obniża Wasze poczucie własnej wartości;
- ✓ słuchać Was uważnie;
- ✓ utrzymywać z Wami kontakt wzrokowy, w czasie rozmowy znajdować się blisko, jednak nie naruszać Waszej przestrzeni osobistej;
- ✓ krytykować Wasze zachowanie w taki sposób, abyście nie czuli się zmuszeni do obrony lub kontrataku;
- ✓ stosować komunikaty JA;
- ✓ wyrażać brak akceptacji Waszego zachowania, nie osoby; nie osądzać;
- ✓ koncentrować się na rozmówcy, okazywać mu szacunek;
- ✓ upewniać się, czy dobrze Was zrozumiał;
- ✓ mówić wprost – otwarcie wyrażać swoje potrzeby, uczucia i propozycje;
- ✓ udzielać konkretnych informacji zwrotnych;
- ✓ rozwiązywać pojawiające się problemy z Waszą dyscypliną jak najszybciej;
- ✓ dążyć do rozwiązywania konfliktów przy zachowaniu poczucia bezpieczeństwa wszystkich stron;
- ✓ zwracać uwagę tym uczniom, którzy łamią ustalony porządek;
- ✓ wykazywać empatię wobec Was;
- ✓ ustalać (przypominać) obowiązujące zasady;
- ✓ wyjaśniać Wam, za co i dlaczego zostaliście ukarani;
- ✓ nagradzać Wasze pozytywne zachowania.

❖ **Obszar: Zakaz stosowania przemocy wobec dziecka w jakiejkolwiek formie**

Pracownicy szkoły:

- ✓ nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad – wszyscy uczniowie są traktowani sprawiedliwie i jednakowo bez względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności;
- ✓ nie wykorzystują wobec Was relacji władzy lub przewagi fizycznej;
- ✓ nie stosują wobec Was żadnej formy przemocy fizycznej;

- ✓ nie stosują wobec Was żadnej formy przemocy psychicznej (np. pomijanie, wyszydzanie, poniżanie, agresywne wypowiedzi on-line itp.);
- ✓ nie stosują naruszających Waszą godność wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązują w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej (np. nie komentują z podtekstem seksualnym, nie stosują dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci, nie stosują wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów);
- ✓ nie naruszają Waszej godności i nietykalności osobistej (poza niezbędnym kontaktem wynikającym z określonych czynności pielęgnacyjnych, higienicznych, opiekuńczych, pomocowych czy związanych np. z demonstracją ćwiczeń);
- ✓ nie zachowują się wobec Was w sposób niestosowny, poufały, dwuznaczny;
- ✓ nie zachęcają Was ani nie zmuszają do żadnej relacji czy aktywności o charakterze seksualnym lub romantycznym;
- ✓ informują Was, że jeśli czujecie się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, możecie o tym powiedzieć wskazanej osobie i możecie oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy;
- ✓ stale Was nadzorują, każdorazowo upewniając się, że warunki wyjazdów i wycieczek organizowanych przez szkołę, rozgrywek i meczów wyjazdowych są bezpieczne, ale z zachowaniem Waszego prawa do prywatności i intymności (chyba że zagrożone jest Wasze zdrowie i życie);

❖ **Obszar: Zasady nawiązywania kontaktu z uczniami**

- ✓ Kontaktując się z Wami, pracownicy traktują Was podmiotowo.
- ✓ Kontakt między pracownikami a Wami nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek korzyścią ani wynikać z relacji władzy.
- ✓ Co do zasady kontakt z uczniami powinien odbywać się wyłącznie w czasie wykonywania przez pracowników ich obowiązków służbowych i dotyczyć celów związanych ze szkołą.
- ✓ Pracownicy nie powinni zapraszać Was do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z Wami prywatnie poza pracą.
- ✓ Pracownicy nie nawiązują z Wami kontaktów w mediach społecznościowych (ani przyjmując zaproszenia, ani je wysyłając). Nie kontaktują się z Wami prywatnie (komunikatory, e-maile, profile w mediach społecznościowych, telefon).
- ✓ Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji między Wami a pracownikami poza czasem ich pracy są e-mail szkolny, dziennik elektroniczny, platformy komunikacyjne, np. Teams, a w wyjątkowych sytuacjach w celach edukacyjnych, opiekuńczych lub wychowawczych również przy użyciu telefonu prywatnego, ale Wasi rodzice/opiekunowie prawni muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
- ✓ Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli Wy i jakiś pracownik jesteście osobami bliskimi) wymaga przestrzegania zasady równości wszystkich uczniów, tzn. nie możecie być w związku z tym inaczej traktowani, oraz zachowania poufności wszystkich informacji zarówno przez pracownika, jak i przez Was.

3. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY DZIEĆMI oraz ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE

❖ **Obszar:** Zasady bezpiecznych relacji między dziećmi

- ✓ Macie prawo do przebywania w bezpiecznym środowisku, także w szkole. Nauczyciele i inni pracownicy chronią Was i zapewniają Wam bezpieczeństwo na terenie szkoły i podczas wyjść i wycieczek.
- ✓ Waszym obowiązkiem jest przestrzeganie zasad i norm zachowania, również tych określonych w statucie szkoły.
- ✓ Powinniście uznawać prawo Waszych kolegów i koleżanek do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie wolno Wam naruszać praw innych uczniów – nikogo dyskryminować ze względu na jakąkolwiek jego odmienność.
- ✓ Wasze zachowanie i postępowanie wobec kolegów/koleżanek/innych osób nie narusza ich poczucia godności i wartości osobistej. Powinniście respektować prawa i wolności osobiste swoich kolegów i koleżanek, ich prawo do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
- ✓ Kontakty między Wami cechuje wysoka kultura osobista, m.in.. używacie zwrotów grzecznościowych typu *proszę, dziękuję, przepraszam*; jesteście uprzejmi, życzliwi, nie używacie wulgaryzmów; kontrolujecie swojego zachowania i emocje; wyrażacie sądy i opinie w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
- ✓ Powinniście dążyć do wzajemnego zrozumienia oraz rozwiązywania problemów i konfliktów między sobą bez użycia siły fizycznej czy słownej. Powinniście się akceptować i szanować siebie nawzajem.
- ✓ Starajcie się okazywać zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferować im pomoc. Nie wolno Wam kpić, szydzić z czyjejs słabości, wyśmiewać ani krytykować.
- ✓ Nie powinniście zachowywać się prowokacyjnie ani wywoływać u innych poczucia zagrożenia czy okazywać im wrogość.
- ✓ Macie prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem że czynicie to bez agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządzacie krzywdy.
- ✓ Bez względu na powód agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród Waszych rówieśników nigdy nie może być przez Was akceptowana lub usprawiedliwiona. Uczniowie nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu przemocy wobec innych.
- ✓ Macie obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach.
- ✓ Jeśli jesteś świadkiem stosowania przez innego ucznia/uczniów jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, reaguj, przede wszystkim informując osobę dorosłą – pracownika, ew. pomagając ofierze, poprzez zwrócenie uwagi na niestosowność zachowania (o ile nie narażasz własnego zdrowia i życia).
- ✓ Jesteście informowania przez pracowników, zwł. nauczycieli, o obowiązujących w szkole procedurach bezpieczeństwa – powinniście wiedzieć, jak zachowywać się w sytuacjach, które

zagrożają Waszemu bezpieczeństwu lub bezpieczeństwa innych uczniów, gdzie i do kogo dorosłego możecie się w szkole zwrócić o pomoc.

- ✓ **Jeśli stałeś się ofiarą agresji lub przemocy lub znasz kogoś, kto doświadczył przemocy, możesz uzyskać w szkole pomoc zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.**

❖ **Obszar: Niedozwolone zachowania uczniów w szkole**

- ☒ Stosowanie agresji i przemocy wobec innych osób:
 - fizycznej, np.:
 - bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie;
 - wymuszenia;
 - napastowanie seksualne;
 - nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
 - fizyczne zaczepki;
 - zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
 - rzucanie w kogoś przedmiotami;
 - słownej, np.:
 - obelgi, wyzwiska;
 - wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary;
 - bezpośrednie obrażanie ofiary;
 - plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary
 - groźby;
 - psychicznej, np.:
 - poniżanie;
 - wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;
 - pisanie na ścianach o kims (np. w toalecie lub na korytarzu);
 - wulgarne gesty;
 - śledzenie/szpiegowanie;
 - obraźliwe SMS-y i MMS-y;
 - wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania;
 - telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające);
 - niszczenie/zabieranie rzeczy należących do ofiary;
 - straszenie;
 - natarczywe gapienie się;
 - szantażowanie.
- ☒ Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole lub klasie, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie szkoły.
- ☒ Nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela opuszczanie sali lekcyjnej. Wagarowanie. Wyjście bez zezwolenia poza teren szkoły w trakcie przerwy lub lekcji.
- ☒ Nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole. Zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
- ☒ Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw śródlekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, bieganie itp.

- ☒ Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
- ☒ Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/ środków odurzających.
- ☒ Niestosowne odzywanie się do kolegów lub innych osób w szkole lub poza nią.
- ☒ Używanie wulgaryzmów w szkole i poza nią.
- ☒ Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej.
- ☒ Kradzież/przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej.
- ☒ Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od innych uczniów.
- ☒ Wysługiwanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne.
- ☒ Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami. Udział w bójce.
- ☒ Szykanowanie uczniów lub innych osób w szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
- ☒ Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie) lub zachęcanie, podpuszczanie do tego.
- ☒ Znęcanie się (współdziałanie w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
- ☒ Aroganckie/niegrzeczne zachowanie wobec innych. Kłamanie, oszukiwanie kolegów/ innych osób w szkole.
- ☒ Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody.
- ☒ Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
- ☒ Stosowanie wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.

4. ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO INTERNETU ORAZ OCHRONA PRZECIW ZAGROŻENIAMI

❖ **Obszar:** Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

- ✓ Szkoła zapewnia dostęp do Internetu (dla Was za zgodą/na polecenie nauczyciela).
- ✓ Szkolna sieć internetowa podłączona jest do Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej, zapewniającej bezpieczeństwo korzystającym z niej użytkownikom. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie szkoły jest zainstalowane i oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall.
- ✓ Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
- ✓ Na terenie szkoły macie dostęp do Internetu tylko:
 - pod nadzorem nauczyciela na informatyce;
 - pod nadzorem nauczyciela na innych przedmiotach, jeśli tego wymagają zajęcia.
- ✓ Możecie korzystać z Internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści.

- ✓ Z komputera możecie korzystać tylko pod opieką nauczyciela, a korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym, edukacyjnym i opiekuńczo-wychowawczym (np. integracyjnym).
- ✓ Obsługujecie sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela. Nie wolno Wam:
 - instalować oprogramowania oraz dokonywać zmian w systemie,
 - usuwać cudzych plików, odinstalowywać programów, dekompletować sprzętu.

❖ **Obszar: Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych**

- ✓ Macie prawo korzystać na terenie szkoły z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi w szkole zasadami zawartymi w statucie.
- ✓ Telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny przynosicie do szkoły za zgodą rodziców i na ich odpowiedzialność. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przez Was przyniesionego.
- ✓ Nie możecie korzystać w celach prywatnych z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas zajęć edukacyjnych, opiekuńczych, treningów, uroczystości, a także podczas przerw i zajęć pozalekcyjnych organizowanych na terenie szkoły, chyba że za zgodą/na polecenie nauczyciela.
- ✓ Macie obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku przed rozpoczęciem zajęć edukacyjnych.
- ✓ Na terenie szkoły obowiązuje zakaz korzystania z Internetu za pośrednictwem telefonu komórkowego, chyba że taka konieczność wynika z organizacji oraz przebiegu zajęć lekcyjnych prowadzonych przez nauczyciela.
- ✓ Jeśli czekasz na ważną informację (połączenie, SMS), masz obowiązek poinformować o tym fakcie nauczyciela przed lekcją, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie.
- ✓ Na terenie szkoły nie wolno Wam filmować, fotografować ani utrzymywać dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych, z wyj. wydarzeń publicznych odbywających się w szkole, w tym uroczystości szkolnych – za zgodą/na polecenie nauczyciela, lub celowych działań w trakcie zajęć – na polecenie nauczyciela. Przy czym konieczna jest zgoda osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.

❖ **Obszar: Zasady korzystania z telefonów oraz innych urządzeń elektronicznych podczas wyjść i wycieczek**

- ✓ Każdorazowo decyzję o możliwości zabrania na wycieczkę telefonów komórkowych i/lub innych urządzeń elektronicznych podejmuje kierownik wycieczki w porozumieniu z wychowawcami klas oraz za zgodą rodziców i na ich odpowiedzialność.

- ✓ Jeśli istnieje możliwość zabrania telefonu i/lub innego urządzenia elektronicznego na wycieczkę, wyjście macie prawo korzystania z tych urządzeń, o ile nie zakłóca to programu wycieczki i jest zgodne z ustalonymi zasadami.
- ✓ Podczas wyjść zorganizowanych przez szkołę (teatr, kino, muzeum, filharmonia, zwiedzanie z przewodnikiem, lekcja w terenie, konkursy, zawody sportowe itp.) musicie mieć wyłączony/wyciszony telefon (bez wibracji) i schowany do torby.

❖ **Obszar: Naruszenie zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń**

- ✓ W przypadku naruszenia przez Was zasad używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych wychowawca klasy lub inny nauczyciel odnotowuje zaistniałą sytuację w e-dzienniku jako uwagę negatywną, która ma wpływ na Wasze oceny zachowania zgodnie ze Statutem Publicznej Szkoły Podstawowej nr 10 im. Henryka Sienkiewicza w Opolu.
- ✓ W przypadku gdy nadal naruszacie zasady, wychowawca wraz z pedagogiem szkolnym i rodzicami ustala plan dalszego postępowania.

❖ **Obszar: Ochrona przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci**

- ✓ Szkoła podejmuje działania zabezpieczające Was przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać Waszemu prawidłowemu rozwojowi.
- ✓ Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” kryją się:
 - treści szkodliwe, niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleceń i samobójstw, korzystania z narkotyków),
 - treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku do organizacji nielegalnych i terrorystycznych,
 - różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
- ✓ W trosce o Was podejmujemy działania profilaktyczne mające na celu:
 - integrację zespołu klasowego, budowanie dobrych relacji pomiędzy Wami, wprowadzanie norm grupowych, naukę odróżniania dobra od zła,
 - zwiększenie wiedzy i świadomości o zasadach bezpiecznego korzystania z sieci oraz zagrożeniach,
 - zachęcanie do właściwych zachowań w Internecie (netykieta).
- ✓ Włączamy Waszych rodziców w działania na rzecz zapobiegania cyberprzemocy.
- ✓ Podejmujemy działania w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienia niebezpiecznych treści zgodnie z procedurami.
- ✓ Informujemy Was, do kogo należy się zwrócić w przypadku doświadczenia/zaobserwowania cyberprzemocy lub znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze.

❖ **Obszar: Ochrona prywatności – wizerunku i danych osobowych**

- ✓ Ponieważ macie prawo do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniamy ochronę Waszego wizerunku zgodnie z obowiązującym prawem.

- ✓ Upublicznianie Waszego wizerunku utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnego wyrażenia zgody przez Waszego rodzica/opiekuna prawnego.
- ✓ Jeżeli Wasz wizerunek stanowi jedynie szczegół całości (np. krajobraz, publiczna impreza, uroczystość), taka zgoda nie jest wymagana.
- ✓ Wasze dane osobowe są przetwarzane zgodnie z obowiązującą Polityką bezpieczeństwa danych osobowych.
- ✓ Dyrektor szkoły tak organizuje pracę szkoły, by zapewnić bezpieczeństwo Waszych danych osobowych.
- ✓ Wasze dane osobowe udostępniane są wyłącznie instytucjom uprawnionym do ich uzyskania.

CZĘŚĆ III

CO ROBIĆ, GDY DZIECKO DOŚWIADCZA PRZEMOCY

(procedury interwencyjne w szkole)

Rodzaj krzywdy

Znęcanie się, przemoc fizyczna, słowna, psychiczna

Opis sytuacji:

Ktoś stosuje wobec Ciebie przemoc, jest agresywny, nęka Cię w różny sposób, znęca się nad Tobą, np. stosuje:

- przemoc fizyczną: atak, napastowanie seksualne, nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą, fizyczne zaczepki lub dokuczanie, zmuszanie innej osoby do robienia nieprzyjemnych rzeczy, rzucanie w kogoś przedmiotami;
- przemoc słowną: obelgi, bezpośrednie obrażanie ofiary, plotki i obraźliwe żarty, groźby. Przemoc słowna może być także wymierzona w rodzinę i w przyjaciół ofiary po to, aby jeszcze bardziej jej dokuczyć;
- przemoc psychiczną: poniżanie, wykluczanie/izolacja/milczenie, obraźliwe pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu), wulgarne gesty, śledzenie/szpiegowanie, obraźliwe SMS-y i MMS-y, wiadomości na forach internetowych lub tzw. „pokojach do czatowania” (które z reguły są anonimowe w odróżnieniu od SMS-ów, pochodzących z konkretnych telefonów); telefony i e-maile (zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające); niszczenie rzeczy należących do ofiary; straszenie; natarczywe gapienie się; szantażowanie.

Ścieżka Twojego postępowania

1. Jeśli nie czujesz się bezpiecznie, powiedz o tym wychowawcy, pedagogowi szkolnemu lub innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz. Przedstaw mu sytuację, jeśli masz świadków przemocy stosowanej wobec Ciebie, poinformuj o tym nauczyciela. Poproś o reakcję, wsparcie i pomoc. Poinformuj także rodziców o tym, co Cię spotyka.
2. Pracownik szkoły podejmie działania dążące do wyjaśnienia zaistniałej sytuacji. Działania te może podjąć we współpracy z rodzicami.

Działania szkoły:

*Szkoła, zgodnie ze swoim statutem, bezzwłocznie podejmie działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska. **Obowiązkiem każdego pracownika szkoły, który zaobserwował fakt jakiegokolwiek przemocy czy agresji lub został o nim poinformowany, jest bezzwłoczna reakcja i udzielenie pomocy.***

3. Po wyjaśnieniu okoliczności i ustaleniu rodzaju zachowań przemocowych wobec Ciebie, wysłuchaniu wyjaśnień sprawcy/sprawców przemocy, wychowawca lub pedagog szkolny podejmie stosowne działania.

Działania szkoły:

Wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się określone konsekwencje przewidziane w statucie szkoły.

4. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego, poproś o nie (może to być każdy nauczyciel, któremu ufasz).

Działania szkoły:

Pedagog szkolny lub psycholog może Ci udzielić pomocy oraz wskazać, jak należy radzić sobie w tego typu sytuacjach. Pomocy tej udzielać Ci może systematycznie, dopóki będzie Ci ona potrzebna.

5. Jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie i w dalszym ciągu ktoś będzie się nad Tobą znęcał, ponownie poinformuj o tym wychowawcę/pedagoga szkolnego oraz swoich rodziców.

Działania szkoły:

W przypadku poważnego naruszenia nietykalności osobistej dyrektor szkoły zgłasza sprawę agresji fizycznej na policję w celu wyciągnięcia konsekwencji prawnych wobec agresora.

Rodzaj krzywdy
Celowe zniszczenie lub kradzież rzeczy dziecka

Opis sytuacji:

Ktoś (osoba Ci znana lub nieznana) okradł Cię, przywłaszczył sobie rzecz, która należała do Ciebie. Ktoś celowo zniszczył rzeczy należące do Ciebie.

Ścieżka Twojego postępowania

1. Zgłoś zdarzenie kradzieży lub zniszczenia Twoich rzeczy wychowawcy lub innemu nauczycielowi – przedstaw mu, kiedy, gdzie i w jakich okolicznościach to się stało. Poinformuj o ewentualnych świadkach zdarzenia.
2. Powiedz o tym zdarzeniu swoim rodzicom.
3. O zaistniałym zdarzeniu możesz opowiedzieć pedagogowi szkolnemu, który zgodnie z Twoimi potrzebami, udzieli Ci wsparcia.

Działania szkoły:

Wychowawca poinformuje rodziców, pedagoga oraz dyrektora szkoły o zaistniałym zdarzeniu. Przekaze tę informację również Twoim rodzicom. Wychowawca/pedagog przeprowadzi rozmowę ze świadkami – jeśli tacy są wskazani. Jeżeli sprawca celowego zniszczenia lub kradzieży Twojej rzeczy został ustalony lub wskazany, szkoła poinformuje o tym jego rodziców; wychowawca i pedagog szkolny zgodnie ze statutem szkoły podejmują działania wyjaśniające zaistniałą sytuację oraz poinformują o nich i ich wyniku rodziców sprawcy. Jeśli w wyniku postępowania wyjaśniającego nie jest możliwe ustalenie sprawcy kradzieży, szkoła poinformuje Twoich rodziców o kradzieży lub zniszczeniu należące do Ciebie rzeczy oraz przekaze rodzicom informację o możliwości zgłoszenia tego faktu policji.

Rodzaj krzywdy

Przemoc domowa stosowana wobec dziecka

Przemoc domowa – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykrzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające Twoje prawa lub dobra osobiste, w szczególności:

- a) narażające Cię na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające Twoją godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną – np. namawianie lub zmuszanie Cię przez dorosłego do uczestniczenia w prawnie zabronionych czynnościach seksualnych,
- c) powodujące szkody na Twoim zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące Twoje cierpienie,
- d) ograniczające lub pozbawiające Cię dostępu do środków finansowych,
- e) istotnie naruszające Twoją prywatność lub wzbudzające u Ciebie poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia.

Pamiętaj!

Jeżeli dzieje Ci się w domu jakakolwiek krzywda, możesz poinformować o tym pracownika szkoły, do którego masz zaufanie. Podejmie on stosowne działania mające na celu Twoją ochronę.

Jeśli jednak nauczyciel lub inni pracownicy szkoły zauważą w Twoim zachowaniu i wyglądzie symptomy i oznaki stosowanej wobec Ciebie przemocy domowej, to mimo że tego nie ujawniłeś, mają obowiązek podjąć chroniące Cię działania i/lub zgłosić to do instytucji, które udzielą Ci zgodnej z prawem pomocy.

Ścieżka Twojego postępowania

1. Możesz ujawnić wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, do którego masz zaufanie, że dzieje Ci się krzywda i poprosić go o pomoc w tej trudnej dla Ciebie sytuacji.

Może wystąpić również przypadek, że nauczyciel obserwując Cię, podejrzewa, że jesteś krzywdzony, chociaż mu tego nie zgłosiłeś. W tej sytuacji wychowawca przeprowadza rozmowę z Tobą oraz Twoimi rodzicami/prawnymi opiekunami w celu zweryfikowania podejrzeń.

Działania szkoły:

Każdy pracownik szkoły ma obowiązek troszczyć się o Twoje dobro i bezpieczeństwo i udzielić Ci pomocy.

2. Po uzyskaniu informacji od Ciebie wychowawca podejmie interwencję: wspólnie z pedagogiem zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś – ustalą jej formy i okoliczności. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa.

Pamiętaj, że możesz opowiadać o tym, co się wydarzyło, swobodnie – opowiedz o zachowaniu sprawcy i swoich odczuciach. Nie musi być zachowana kolejność wydarzeń. Wychowawca i pedagog dadzą Ci czas na wypowiedzenie się i nie będą Cię krytykować. Żeby uzyskać jak najwięcej informacji, mogą Ci zadać dodatkowe pytania.

Działania szkoły:

W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu Ciebie lub potwierdzenia się podejrzeń, że jesteś krzywdzony, wychowawca zgłasza problem pedagogowi szkolnemu i psychologowi. Pedagog szkolny, po dokładnym rozpoznaniu sprawy, dokonuje oceny zdarzeń i zawiadamia o nich dyrektora szkoły.

3. Porozmawiaj też o swojej sytuacji, o tym, co czujesz i przeżywasz z pedagogiem szkolnym lub/i psychologiem. Udzielą Ci oni wsparcia w tej trudnej dla Ciebie sytuacji oraz uwzględniając Twoje potrzeby zaplanują działania, które zapewnią Ci ochronę przed krzywdzeniem.

Działania szkoły:

Wspólnie z Twoimi rodzicami (lub jednym z nich, tym, który Cię nie krzywdzi) pedagog wraz z wychowawcą planują konkretne działania zapewniające Ci ochronę. Szkoła zapewni Ci opiekę i pomoc psychologiczną. Może także skierować Cię na terapię psychologiczną, gdy będziesz potrzebować długotrwałego i profesjonalnego wsparcia psychicznego.

Uwaga!

- *Gdyby zaplanowane przez szkołę działania nie były wystarczające do zapewnienia Ci pomocy, której potrzebujesz, pedagog szkolny nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi, np. dzielnicowym, specjalistą ds. nieletnich, pracownikiem socjalnym.*
- *W sprawach trudnych lub związanych z popełnieniem przestępstwa pedagog powiadamia specjalistę ds. nieletnich oraz sąd rodzinny.*
- *W sytuacjach bezpośrednio zagrażających Twojemu zdrowiu lub życiu pedagog powiadamia policję.*

Pamiętaj!

Każde zachowanie o charakterze przemocowym, również seksualnym, wobec osoby małoletniej jest przestępstwem. Szkoła ma obowiązek zgłosić sprawę wykorzystywania seksualnego osoby małoletniej na policję.

Sposób postępowania w sytuacji krzywdzenia małoletnich określa procedura „Niebieskie Karty” – polega ona na podejmowaniu interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą, odbywa się wg ustalonych zasad prawnych.

Do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” nie jest konieczna pewność występowania przemocy, wystarczy jej uzasadnione podejrzenie.

Rodzaj krzywdy
Nierówne traktowanie – dyskryminacja dziecka

Opis sytuacji:

Ktoś wyśmiewa się, drwi, szydzi, prześladuje Cię z powodu Twojego wyglądu, zachowania, poglądów, pochodzenia, statusu materialnego, płci, orientacji seksualnej lub z jakiegokolwiek innej przyczyny.

Dyskryminacja to nierówne, gorsze traktowanie kogoś ze względu na jakąś cechę. Powodem dyskryminacji są najczęściej: płeć, wiek, rasa, niepełnosprawność, orientacja seksualna, cechy fizyczne, religia, przynależność do grupy etnicznej, narodowej lub społeczno-kulturowej, przekonania polityczne lub inne przekonania, a także status materialny i pochodzenie społeczne.

Ścieżka Twojego postępowania

1. Porozmawiaj z nauczycielem, któremu ufasz, wychowawcą lub pedagogiem. Opowiedz szczerze o tym, czego, z jakiego powodu i od kogo doświadczyłeś. To trudna dla Ciebie sytuacja, więc nie obawiaj się poprosić nauczyciela o pomoc i interwencję w tej sprawie.
2. Poinformuj także swoich rodziców o całej sytuacji, przedstaw im wszystkie okoliczności zdarzenia.

3. Porozmawiaj w szkole z psychologiem – opowiedz mu o swoich obawach, przeżyciach i odczuciach. Zgodnie z Twoimi potrzebami udzieli Ci wsparcia.

Działania szkoły:

Szkoła powinna zapewnić uczniom możliwości rozwoju w bezpiecznej atmosferze, wolnej od jakiegokolwiek dyskryminacji, dlatego też jest zobowiązana do działań antydyskryminacyjnych. Wychowawca i pedagog szkolny podejmują działania wyjaśniające okoliczności zdarzenia, zmierzające do określenia jego znaczenia dla Ciebie oraz ustalenia sprawcy/sprawców. Informują o zdarzeniu dyrektora szkoły. Po ustaleniu sprawców poinformują o tym ich rodziców. Szkoła po wysłuchaniu sprawcy, uwzględniając wagę czynu oraz motywację sprawcy, zastosuje określone w statucie środki dyscyplinujące sprawcę. Poinformuje o nich rodziców sprawcy.

Rodzaj krzywdy
Cyberprzemoc

Opis sytuacji:

Ktoś Cię w sieci nęka, straszy, szantażuje, publikuje lub rozsyła ośmieszając, kompromitując informacje, zdjęcia, filmy lub gdy ktoś podszywa się w sieci pod Ciebie wbrew Twojej woli, to możesz doświadczać cyberprzemocy.

Ścieżka Twojego postępowania

1. Postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy w sieci stosowanej wobec Ciebie.
2. Zgłoś ten fakt wychowawcy, pedagogowi lub innemu pracownikowi, któremu ufasz.

Działania szkoły:

Nauczyciel wysłucha Cię, przeanalizuje dowody, które dostarczysz. Jeśli będziesz mieć kłopot z zabezpieczeniem dowodów w sieci, nauczyciel poprosi o pomoc specjalistę.

3. Jeśli masz świadków doświadczonej przez Ciebie cyberprzemocy, powiedz o nich nauczycielowi. Identyfikacja sprawcy często jest możliwa dzięki zebranych materiałom – wynikom rozmów z osobą zgłaszającą, z ofiarą cyberprzemocy, oraz dzięki analizie zgromadzonych dowodów z sieci.
4. Pedagog szkolny wspólnie z Tobą oceni, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy, czy jest np. niezbyt udanym żartem.

Działania szkoły:

Po dokonaniu analizy dowodów i ustaleniu okoliczności cyberprzemocy szkoła podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy cyberprzemocy. Będą wobec niego zastosowane określone w statucie szkoły środki dyscyplinujące.

5. Wychowawca może też o zaistniałym zdarzeniu cyberprzemocy poinformować Twoich rodziców lub nawet policję – decyzję w tej sprawie podejmie wspólnie z Tobą, rodzicami i dyrektorem szkoły.

Działania szkoły:

Wystąpienie cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania policji i sądu rodzinnego. Szkoła powinna powiadomić odpowiednie służby, gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanego rezultatu (np. nie ma zmian postawy ucznia – sprawcy cyberprzemocy), lub gdy nie może zidentyfikować sprawcy.

6. Jeśli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego – poproś o rozmowę np. z psychologiem.

Pamiętaj:

- *nie jesteś winien/winna zaistniałej sytuacji i nikt nie ma prawa zachowywać się wobec Ciebie w ten sposób;*
- *pomoc, którą otrzymasz ze strony grona pedagogicznego, nie kończy się w momencie zakończenia procedur ustalenia sprawcy i zastosowania wobec niego środków dyscyplinujących – nauczyciele będą w sposób szczególny czuwać nad Twoim bezpieczeństwem i zwracać uwagę, czy nie są podejmowane wobec Ciebie dalsze działania przemocowe; będą Ci również pomagać w radzeniu sobie z tą trudną dla Ciebie sytuacją.*

Rodzaj krzywdy

Wysyłanie dziecku w Internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych

Opis sytuacji:

Ktoś wysłał/wysła Ci przez Internet treści, które wywołują u Ciebie negatywne emocje i które promują czy też po prostu przedstawiają niebezpieczne albo niezgodne z prawem zachowania.

Ścieżka Twojego postępowania

Jeżeli ktoś wysła Ci w Internecie treści np. nawołujące do samookaleczeń, samobójstw, zachowań szkodliwych dla zdrowia, treści dyskryminacyjne, promujące wrogość, nienawiść, treści pornograficzne dostępne bez żadnego ostrzeżenia, *fake newsy* – fałszywe wiadomości:

1. Zgłoś ten fakt rodzicom oraz wychowawcy lub pedagogowi szkolnemu (albo innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz).
2. W miarę swoich możliwości i umiejętności zabezpiecz dowody. Skorzystaj z pomocy rodziców i pracowników szkoły. Jeśli masz świadków zdarzenia, poinformuj o nich.

Zabezpieczenie dowodów jest przede wszystkim zadaniem Twoich rodziców lub opiekunów prawnych, w czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel szkoły posiadający odpowiednie kompetencje techniczne. Dowody odgrywają kluczowe znaczenie w identyfikacji sprawców.

Pamiętaj, że sprawcą jest osoba, która udostępniła szkodliwe treści lub twórca tych treści.

Działania szkoły:

Szkoła powiadomi Twoich rodziców o zaistniałym zdarzeniu. We współpracy z nimi, po dokonaniu analizy dowodów, szkoła ustali – o ile to możliwe – okoliczności uzyskania przez Ciebie dostępu do szkodliwych treści. Jeżeli treści można bezpośrednio powiązać z konkretnymi osobami, szkoła podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy. Po ustaleniu sprawcy zostanie przeprowadzona rozmowa z nim oraz jego rodzicami. W trakcie rozmowy sprawcy zostanie uświadomiona szkodliwość prowadzonych przez niego działań. Szkoła zastosuje wobec sprawcy ustalone w statucie środki dyscyplinujące. Jeżeli treści nie można bezpośrednio powiązać z uczniami danej szkoły, szkoła zgłosi incydent na policję oraz do serwisu Dyżurnet. Jeżeli upowszechniane treści naruszały obowiązujące prawo, szkoła złoży zawiadomienie na policję.

3. Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać u Ciebie duży stres i frustrację. Porozmawiaj z psychologiem szkolnym i opowiedz mu, co czujesz.

Działania szkoły:

Uzgodni z Twoimi rodzicami podejmowane działania i formy wsparcia. Zapewni Ci pomoc pedagoga szkolnego lub psychologa. Jeżeli pomoc udzielona przez szkołę okaże się niewystarczająca, w porozumieniu z Twoimi rodzicami może Cię skierować na specjalistyczną terapię.

Rodzaj krzywdy
Naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania w sieci danych osobowych lub wizerunku dziecka

Ścieżka Twojego postępowania

1. Gdy sprawcą jest uczeń ze szkoły czy klasy, skontaktuj się z wychowawcą lub pedagogiem szkolnym. Przedstaw mu sytuację (szczegóły sprawy), okoliczności naruszenia Twoich praw.
2. Poinformuj równocześnie o zaistniałym zdarzeniu rodziców.
3. W miarę możliwości zabezpiecz dowody naruszenia Twoich praw. Zgromadź sam lub z pomocą pracownika szkoły posiadającego umiejętności z zakresu technologii cyfrowej (może Ci go wskazać wychowawca) materiały świadczące o wystąpieniu nieodpowiedniego lub niedozwolonego prawem działania – w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu, konwersacja w komunikatorze lub MMS/SMS).
4. Przekaż dowody rodzicom i wychowawcy lub pedagogowi szkolnemu.
5. Dokonaj zmian identyfikujących Cię w sieci – powinni być przy tym Twoi rodzice.

Działania szkoły:

Szkoła podejmie działania mające na celu ustalenie sprawcy naruszenia Twoich praw do ochrony wizerunku i danych osobowych. Jeśli sprawcą okaże się uczeń szkoły, którego działaniu nie przyświecał świadomy zamiar wyrządzenia Ci szkody majątkowej lub osobistej (był to np. niestosowny żart, niewłaściwe zachowanie wobec Ciebie), szkoła podejmie zgodne z jej statutem działania wychowawcze i dyscyplinujące sprawcę.

Uwaga!

Zebrane dowody muszą jasno wskazywać na konkretnego sprawcę oraz na to, że sprawca świadomie zmierzał do wyrządzenia Ci szkody majątkowej lub osobistej. Jeżeli naruszenie twojej prywatności lub wyludzenie czy kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem Ci szkody majątkowej lub osobistej – to szkoła i rodzice powinni przekazać dowody policji. Decyzję o powiadomieniu policji podejmuje dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami. W takiej sytuacji identyfikacji sprawcy dokonuje policja.

6. Jeżeli nie potrafisz sobie emocjonalnie poradzić, zwróć się do psychologa o wsparcie, którego potrzebujesz. Wraz z pedagogiem i Twoimi rodzicami zaplanuj wsparcie dla Ciebie i wdroż działania chroniące Cię przed stresem, lękiem, wstydem lub innymi emocjami, których doświadczasz.

Działania szkoły:

Szkoła zapewni Ci wsparcie. W przypadku konieczności podejmowania dalszych działań pomocowych na Twoją rzecz i w razie potrzeby, którą zgłosisz wraz ze swoimi rodzicami, może skierować Cię za zgodą rodziców do placówki specjalistycznej.

Szkoła powiadomi Ciebie i Twoich rodziców o podjętych działaniach w celu usunięcia skutków nadużycia (np. usunięcie z Internetu intymnych zdjęć, zablokowanie dostępu do konta w portalu społecznościowym). Jeżeli to możliwe zadba o to, aby informacje narażające Cię na naruszenie wizerunku nie były rozpowszechniane, lub powiadomi policję.

Rodzaj krzywdy

Nawiązywanie przez dziecko niebezpiecznych kontaktów w Internecie

W przypadkach niebezpiecznych kontaktów inicjowanych w Internecie może dochodzić do zagrożenia Twojego życia i zdrowia, a także szantażu i przymusu realizacji czynności seksualnych.

Ścieżka Twojego postępowania

Jeśli Twoi rodzice/opiekunowie prawni lub Ty zgłosisz w szkole taki problem:

1. Opowiedz o nim dokładnie wychowawcy, pedagogowi szkolnemu lub innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz.
2. Zbierz dowody dostępne w formie elektronicznej (zapisy rozmów w komunikatorach, na portalach społecznościowych; zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail). Zabezpiecz te dowody – możesz skorzystać z pomocy pracownika szkoły, którego wskaże Ci wychowawca.
3. Przekaż dowody wychowawcy i rodzicom. Od chwili przekazania przez Ciebie i rodziców dowodów szkole, to ona we współpracy z rodzicami zgłasza sprawę policji w celu ustalenia sprawcy. I to policja prowadzi dalsze dochodzenie w Twojej sprawie.

W przypadkach naruszenia prawa – szczególnie w przypadku uwiedzenia dziecka do lat 15, szkoła ma obowiązek powiadomienia policji lub sądu rodzinnego.

Uwaga!

Nie podejmuj samodzielnych działań w celu dotarcia do sprawcy – to zadanie policji. Nie próbuj bezpośrednio kontaktować się ze sprawcą.

Działania szkoły i rodziców:

Wychowawca we współpracy z Twoimi rodzicami powiadomi o zdarzeniu dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego. Szkoła i rodzice bezzwłocznie zawiadomią policję o wystąpieniu zdarzenia. Przekażą policji dowody oraz wszelkie uzyskane informacje o sprawcy.

4. Jeżeli potrzebujesz pomocy i wsparcia po ujawnieniu zdarzenia, zwróć się w szkole o pomoc do psychologa.

Działania szkoły:

Szkoła wszelkie działania pomocowe wobec Ciebie, stosownie do Twoich potrzeb uzgodni z Twoimi rodzicami. Szkoła obejmie Cię opieką. Jeśli będziesz potrzebować dalszej pomocy, to w uzgodnieniu z rodzicami szkoła może Cię skierować na terapię do placówki specjalistycznej opieki psychologicznej.

Jeśli znasz kogoś, kto potrzebuje pomocy, lub sam znajdujesz się w trudnej sytuacji,

możesz zwrócić się o pomoc do rodziców, wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, wicedyrektora szkoły (do każdego pracownika szkoły, któremu ufasz), zgodnie ze ścieżką postępowania opisaną w *Standardach ochrony małoletnich*.

Możesz też skontaktować się z policją (numer 112) oraz instytucjami niosącymi pomoc dzieciom. Oto jedne z nich:

116 111 – telefon zaufania dla dzieci i młodzieży;

800 12 12 12 – dziecięcy telefon zaufania, prowadzony przez Rzecznika Praw Dziecka.